

L'accessibilitat entra en la gestió ordinària dels museus

Publicat per [Interacció](#) [1] el 10/12/2019 - 12:12 | Última modificació: 18/08/2026 - 17:14

El 5è *Congrés Internacional d'Educació i Accessibilitat a Museus i Patrimoni*, celebrat a Barcelona el juny de 2018, reflecteix un canvi significatiu en el debat museològic: **l'accessibilitat deixa de plantejar-se principalment com un conjunt d'adaptacions específiques i passa a entendre's com una responsabilitat institucional que afecta la planificació, la gestió i la mateixa concepció dels continguts**. Les actes reuneixen experiències de museus i institucions patrimonials de diversos països i mostren fins a quin punt aquesta perspectiva començava a integrar-se en la museologia social.

El congrés s'articula al voltant de dos grans eixos: **la gestió de l'accessibilitat com a responsabilitat compartida i el canvi en la concepció dels continguts**. El primer desplaça la qüestió des dels departaments educatius o els programes dirigits a persones amb discapacitat cap al conjunt de l'organització. Planificar l'accessibilitat significa incorporar-la a les estratègies dels museus, formar els equips, coordinar departaments, disposar de recursos i considerar-la des de l'inici dels projectes. El Pla d'Accessibilitat Universal del MNAC n'és un exemple clar: es planteja com un eix transversal de l'estratègia institucional i no com una suma d'actuacions puntuals.

Aquesta perspectiva amplia també el significat mateix d'accessibilitat. Les barreres no són només arquitectòniques. Poden ser **físiques, sensorials, cognitives, comunicatives, socials, econòmiques o territorials**. El programa Argonautes, per exemple, situa el problema abans fins i tot d'arribar al museu: per a determinades escoles, el cost del transport impedeix l'accés al patrimoni. Altres experiències treballen amb persones amb discapacitat intel·lectual, autisme, sordesa, ceguesa, Alzheimer o situacions de vulnerabilitat social. Les actes dibuixen així una concepció progressivament més complexa de les condicions que determinen qui pot participar realment de la vida cultural.

El segon eix qüestiona la idea que existeixi un contingut museístic estàndard al qual posteriorment calgui afegir adaptacions. La diversitat dels visitants obliga a revisar llenguatges, dispositius interpretatius i formes de mediació. Recursos tàctils, llengua de signes, lectura fàcil, audiodescripció, reproduccions tridimensionals, tecnologies digitals o experiències multisensorials apareixen com a instruments per generar diferents formes d'aproximació al patrimoni. La qüestió de fons és més profunda: **si els públics són diversos, els continguts no poden continuar pensant-se des d'un visitant universal abstracte**.

l'accessibilitat no comença amb l'adaptació del museu, sinó amb la manera com el museu pensa, planifica i produeix la seva relació amb les persones.

En aquest sentit, les actes documenten un moment de maduració de la museologia social. La mateixa publicació sosté que la planificació i la transmissió accessible dels continguts són indicadors d'aquesta maduresa i recull una formulació contundent sorgida del congrés: «un museu que no és social no és un museu».

Llegit avui, el principal valor del volum és haver contribuït a traslladar l'accessibilitat de l'àmbit de les bones pràctiques al de la responsabilitat institucional. Alhora, bona part de les contribucions continuen articulant-se al voltant de col·lectius definits per necessitats específiques i de solucions desenvolupades des de la mateixa institució. El debat posterior sobre drets culturals permet anar un pas més enllà: no preguntar únicament com fer accessibles els continguts que el museu ja ha decidit oferir, sinó **qui intervé en la definició d'aquests continguts, quines experiències hi són reconegudes i quina capacitat efectiva tenen les persones per participar en la vida de la institució**. Aquesta ampliació no invalida el plantejament del congrés. En mostra, precisament, el punt històric des del qual avançava. (n. de l'e., 2026)

Referència

Institut de Cultura de Barcelona, Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, i Museu Marítim de Barcelona (Eds.). (2018). *5è Congrés Internacional Educació i Accessibilitat a Museus i Patrimoni*. Institut de Cultura de Barcelona, Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i Museu Marítim de Barcelona. Consultar el document complet: [Vol. 1](#) [2] [Vol. 2](#) [3]

Categories: Programa i document de reunió

Categories: Informes i documents

Etiquetes: inclusió cultural

Etiquetes: accés a la cultura

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: drets culturals

- [4]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/accessibilitat-museus>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e190012.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e190013.pdf>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/8205>